

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Főispáni installáció.

Zombor, 1906. május 7.

Az új rend, az alkotmányos kormányzat, ugymint annak idején a választások előtt számítottuk, teljesen és tökéletesen a függetlenség jegyében indul meg. A kormányban ugyan a függetlenségi és 48-as párt csupán három tárcát töltött be a maga sorából három kiváló vezéralakja által, az új képviselőháznak abszolút többségét azonban ez a párt alkotja s a vármegyei kormányzat élére kinevezett főispánok között is nagy számmal vannak függetlenségi.

S amit a legmerészebb álmodó sem képzelhetett volna ezelőtt még csak egy esztendővel is, Bács-Bodrog vármegye és székhelye az első között sorakozik a függetlenségi zászló alatt. A városok kivétel nélkül mind s maga a vármegye is feliben függetlenségi képviselőket küldött az országgyűlésre. Egészen természetes tehát, hogy a vármegye igazgatását őfelsége s a kormány függetlenségi férfi kezébe tette le.

A vármegye alispánja már kibocsátotta a meghívót a vármegyei rendkívüli közgyűlésre, melyen az új főispánt, apatini Fernbach Károlyt ünnepélyesen beiktatják főispáni székébe. Zombor sz. kir. város is minden biztonnyal ugyanerre a napra tűzi ki az installációt. Mind a két helyen oly körülmények között fog végbemenni az ünnepi aktus, aminőkre sem a vármegye, sem a város annaleseiben nincs példa.

Magyarország állami függetlensége mint cél fog kidomborodni úgy a főispán székfoglaló, valamint a törvényhatósági bizottságok üdvözlő beszédeiben s meg vagyunk róla győződve, hogy e cél felé a főispán is, a törvényhatóságok is a maguk hatáskörében s a maguk eszközeivel valóban törekedni is fognak.

Ez ad a május tizenötödiki főispáni beiktatásnak történelmi nevezetességet, melyet méltán aranybetűvel róhat fel Klio istenasszony nem csupán a vármegye, hanem az egész ország történeti táblájára és amelyre nemcsak a

mai, hanem a jövő nemzedékek is mindenha nemzeti büszkeséggel fog emlékezni.

A vármegye meghívója a közgyűlésre így szól:

Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének folyó évi április hó 28-án kelt legfelsőbb elhatározásával vármegyénk főispánjává legkegyelmesebben kinevezett *apatini Fernbach Károly ur ömlesztőségének* főispáni állásába leendő ünnepélyes beiktatása céljából folyó évi május hó 15-ik napján reggeli 10 órakor vármegyei rendkívüli közgyűlés fog tartani. Mely ülésre t. Ura ágodat, mint a törvényhatósági bizottságját ezenel tisztelettel meghívom Zomborban, 1906. évi május 8-án. *Vojnits István s. k.*, alispán.

A beiktatást megelőző nap estjén esti 8 és fél órakor a főispán és neje theaestélyt ad, melyre több mint ezer vendéget hívnak meg.

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél.

Bács Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 8-án tartotta meg rendes havi ülését bajsai Vojnits István vármegyei alispán elnöke alatt. Jelen voltak: Michájlovits Kornél főjegyző, dr. Mikosevits Kanut főügyész, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő, Popovits Aurél főügyész helyettes, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Eigel József apátplébános, Rácz György közigazdasági előadó és Scherer Rezső, mint a bizottság jegyzője.

Elnöklő alispán a megjelentek üdvözlése után az ülést megnyitván, mint a bizottság helyettes elnöke bejelenté, hogy ő cs. és apostoli királyi felsége folyó évi április hó 28-án kelt legfelsőbb elhatározásával Latinovits Pál Bács Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánját állásától felmentette és apatini Fernbach Károly volt országgyűlési képviselőt és ezen közigazgatási bizottság tagját nevezte ki Bács-Bodrog vármegye és Zombor sz. kir. város főispánjává. Latinovits Pál főispánnak ezen bizottság volt elnökének érdemeit keresetlen, szép szavakkal méltatván, indítványozza, hogy ömlesztőségét azon körülméktől böles vezetéseért és odaadó munkásságáért, mellyel a bizottság üléseit vezette, átiratilag üdvözöl-

tessék; indítványozza továbbá, hogy az ujonnan kinevezett főispán, mint a bizottságnak hosszú éveken át tagja, átiratilag üdvözöltessék. Kéri a Mindenhatót, hogy ezen diszes állásában vármegyénk javára erőben, egészségben sokáig éltesse!

Az indítványok egyhangu lelkesedéssel fogadtattak.

Közegészségügy.

Dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy az általános egészségügyi viszonyok kedvezőek voltak. A körmozgalom tetemesen csökkent és a betegségek jellege és lefolyása legtöbb esetben veszélytelen és megnyugtató normális keretben folyt le.

Roncsoló toroklob előfordult 12 községben: Madaras, Apatin, Doroszló, Vajsza, Hódság, Cservenka, Ada, Kerény, Boróc, Bulkeszi, Magyarkanizsa, Bácsujlak. Megbetegedett 77 gyermek, meggyógyult 63, meghalt 12, ápolás alatt 2.

A vörheny előfordult 8 községben: Hódság, Topolya, Pacsér, Szilberék, Csantavér, Omoravica, Szenttamás, Magyarkanizsa és Zenta város területén 55 esetben, meggyógyult 32, meghalt 11, ápolás alatt 12.

A kanyaró előfordult 6 községben: Madaras, Katymár, Apatin, Ujverbász, Magyarkanizsa, Martonoson 40 esetben. Meggyógyult 20, meghalt 3, ápolás alatt 17.

Hagymáz előfordult 5 községben. Megbetegedett 17, meggyógyult 14, meghalt 3.

Sajkásgyörgyén egy személyes üzleti jogu gyógyszerár felállítására engedélyeztetvén, a felállítási jog Dragon Gyulának adományoztatott.

A belügyminiszter intézkedése folytán trachoma tanfolyam fog tartatni, amelyen való részvételre az orvosok felhivattak.

Közzadók.

Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 1906. áprilisban befizettetett 184,325 kor. 23 fill. 1905. áprilisban befizettetett 82858 kor. 87 fillér. Az elmúlt hóban több 101,466 kor. 42 fill. 1906. évi január 1-től április hó végéig befizettetett 1.011,668 kor. 56 fillér. 1905. hason időszakában befizettetett 1.518,306 kor. 54 fillér. Ez évben kevesebb 506,637 kor. 98 fillér.

Hadmentességi díjban 1906. áprilisban befizettetett 1161 kor. 27 fill. 1905. áprilisban befizettetett 786 kor. 40 fill. Az elmúlt hóban több 374 kor. 87 fill. 1906. január hó 1-től április végéig befizettetett 7430 kor. 87 fill. 1905. hason időszakban befizettetett 6264 korona 21 fillér. Ez évben több 1166 kor. 66 fillér.

Bélyeg- és jogilletékben 1906. áprilisban befizettetett 217,376 kor. 33 fillér. 1905. áprilisban befizettetett 109,921 kor. 76 fillér.

Az elmúlt hóban több 107,454 kor. 57 fill. 1906. január 1-től április végéig 348,848 kor. 69 fill. 1905. hasonló időszakában 555,772 kor. 34 fill. Ez évben kevesebb 206,923 kor. 42 fill.

Fogyasztási és italdóban 1906. áprilisban befizetett 92101 kor. 64 fillér. 1905. áprilisban befizetett 74280 kor. 60 fillér. Az elmúlt hóban több 17821 kor. 04 fillér. 1906. január 1-től április végéig 387,185 kor. 65 fill. Mult év hasonló időszakában 374,264 kor. 38 fill. Ez évben több 18921 kor. 27 fill.

Tandgy.

Gräff Nikáz kir. tanácsos, tanfelügyelő jelenti, hogy az elmúlt hó folyamán Bácsujfalu, Bács, Bácsstóváros, Boróc, Dunabökény, Bácsujlak, Palona, Vajsza, Bajsa és Omoravica népoktatási tanintézetét látogatta meg. Bácsujfalun az áll. óvodát a községbeli 218 óvodaköteles kisdéd közül csak 33 gyermek látogatja. Ennek oka, hogy a róm. kath. és ág. ev. vallású szülők nem hajlandók gyermekeiket az áll. óvodában közösen neveltetni. Ez okból még egy óvodának felállítása szükséges, hogy a kétféle vallásfelekezetbeliek elkülöníthetők legyenek. Ugy a bácsujfalui valamint a bácsstóvárosi és boróci óvodákban a magyar beszéd tanításának eredménye csekély.

Bácsujfalui, bácsstóvárosi, boróci, dunabökényi, bácsujlaki, palonai és vajszaei róm. kath. elemi iskolákban, bár a tanítók az oktatást buzgón végzik, a magyar nyelv tanítása igen csekély eredménnyel jár.

A bácsstóvárosi 4 tantermes gör. kel. szerb iskolában ugy a magyar beszéd, valamint a többi tárgyak tanításában az eredmény igen csekély.

Államépítész.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti, hogy a törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota általánosságban kielégítő.

Az utiszemélyzet a törvényhatósági közutakon kedvező eredménnyel foglalkozott.

A bács—zsabalya—titeli törvényhatósági közút 0—4 167 km. szakaszán Bácsban a földmunka befejeztetett. A kőanyag szállítása folyamatban van.

A baja—borsódi törvényhatósági közút Bácsborsód községen átvonuló 428 folyóméter hosszú szakaszán az utépitési és hengerelési munkálatok befejeztettek.

A zombor—óbecsei törvényhatósági közút 67·35—86 58 km. szakaszán Obecse és Szenttamás között az utépités 6·6 km. hosszban befejeztetett és 12·75 km. hosszban az utalapkó lerakott.

Az óbecse—törökbecsei törvényhatósági közút 4·530—7·835 km. szakaszán a kőanyag szállítása és a kavicsolás folyamatban van.

A topolya—verbázi törvényhatósági közút 11—19·02 km. szakaszán a földmunka befejeztetett, a kőanyag szállítása és kavics törése folyamatban van.

Zombor—óbecsei h. é. vasut építési munkálatai folyamatban vannak, a földmunka mintegy 85%-a elkészült, az építéshez szükséges téglanyag, homok a helyszínére kiszállított.

Kir. ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy az ügyészség felügyelete alatt álló fogházban példás rend és tisztaság van. A felügyelet és biztonság teljesen kifogástalan, ragályos betegség nem fordult elő, az egészségi állapot jó. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés az őrség körében, a letartóztatottnál 2 esetben alkalmaztatott.

A mult hó folyamán 63 letartóztatott volt elhelyezve. Jogérvényesen elítélt: fog-

házra 12, börtönre 35, fegyházra 2. Felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 3, elítéletlen vizsgálati fogoly 11. A hódási, kulai és apatini járásbírói fogházakban a rend és a tisztaság kifogástalan.

Állategészségügy.

Illy György m. kir. törvényhatósági állatorvos jelenti, hogy az egészségügyi viszonyok az előző hónapoz képest jelentékenyen kedvezőek voltak.

Városrendezés és csatornázás.

(Vége.)

II. Lejtmérezés, csatornázás és vízvezeték.

A lejtmérezés kiegészítő munkálata a városrendezés és szabályozásnak és feltétlenül szükséges a csatornázási tervzet elkészítése szempontjából.

Egy tökéletes város szabályozási tervnek ugyanis nemcsak az utcák és terek építési vonalait, a szükséghez képest új utcáknak nyílását és a város kibővítési tervét kell magában foglalnia, hanem meg kell abban állapítva lenni a város egész területére kihatólag a terepszin magasságoknak is.

Ez utóbbi követelmény ugy városépítési, mint gazdasági tekintetből legalább is oly nagyfontosságú, mint az előbbiek. Enélkül ugyanis lehetetlen a részleges utcaburkolások alkalmával a terepszint akként megállapítani, hogy az a már meglévő kövezethálózzal minden tekintetben szerves összefüggésben legyen, különösen pedig, hogy azzal a később kiburkolandó utcák kövezete összhangba hozható legyen.

Nem kívül figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy amidőn lejtmérezés alapján készített, jól átgondolt, felülvizsgált és elfogadott terv alapján minden utca terepszin magassága véglegesen megállapítva van, nem kell attól tartani, hogy valamely utca tervezett kövezetének, vagy járdájának terepszin magasságát, sokszor el nem háriható befolyás hatása alatt a legjobb meggyőződés ellenére súlyosítani vagy emelni kelljen csak azért, hogy valamely már fennálló nagyobb szabású magánépületnél a feltöltés vagy leásás elkerültessek. Pedig tudvalevő dolog, hogy ez szabályozási terv nélkül sokszor elkerülhetetlen s nagyon természetes, hogy az ily eljárásnak kellemetlen következményei előbb-utóbb érezhetőkké váljanak.

Nagyon természetes az is, hogy az eljáró műszaki közegek valamely utca kövezetének vagy aszfaltjárdának tervezése alkalmával nem járhatnak el sem azzal az áttekintéssel, sem azzal a radikálizmussal, amely a későbbi létesítmények szempontjából okvetlenül szükséges lenne s amelyet a szabályozási terv elkészülte után minden befolyástól menten keresztül vihetnek.

Hogy valamely utca teljes rendezése, tehát szabályozása, csatornázása, kiburkolása és aszfaltjárdákkal való ellátása után minden részén szabályos keresztmetszetet nyerhessen, szükséges lenne, hogy a járdamagasságok az utca mindkét oldalán egyenlők legyenek vagy legalább csekélyebb eltéréssel egymással párhuzamosan haladjanak. Különösen áll ez a szűkebb utcákra és a terekre, amelyeknél a koecsi burkolatot járdától járdáig kell elkészíteni.

Láttuk azonban, hogy ez a követelmény az aszfaltjárdák építése alkalmával nem volt betartva, még pedig azért nem, mivel hiányzott az a szilárd alap — az elfogadott szabályozási terv, — amelyre támaszkodva, kér-

lehetlenül lehetett volna a járdamagasságokat akként megállapítani, hogy azokhoz képest a később készitendő kövezetnek minden nehézség nélkül lehetett volna megfelelő alakot adni.

Látható ezekből, hogy a nagymérvű aszfaltjárda készitést is meg kellett volna előznie a város egész belterületére kiterjedő lejtmérezésnek s illetve ennek alapján a szabályozási terv elkészítésének.

Nagyon találóan mondja Orbán Ignác, előbb már hivatkozott tanulmányában a következőket:

„Voltaképen ugy áll a dolog, hogy a városépítési tervnek meg kell előznie a város tényleges kiépítését. És nagyon sajátságos, hogy míg a legkisebb viskó építését sem engedélyezik a hatóságok az építési terv bemutatása, felülbírlása és elfogadása előtt, addig maga az egész város minden terv és eljárás nélkül ugy épül, ahogy éppen a véletlen magával hozza.”

Ki tagadná azt, hogy nálunk is tökéletesen a fentebb leirt állapot van? Es talán nem tekinthető szabályozásnak az a nálunk divó szokás, ha egy-egy építkezésnél esetről esetre az építési vonal kitűzetik, vagy ha valamely utca járdájáról vagy kövezetéről a fennforgó viszonyoknak és a már fennálló szomszédos kövezeteknek legjobban megfelelőleg a tervet elkészitettek? Mert ezek a tervek lehetnek a legjobb esetben igen jó részletek, de semmi esetre sem megfelelő alkatrészei egy szerves hálózatnak.

Vagy ki tudná a mai viszonyok mellett megállapítani, különösen egy még kikövezetlen utcában épülő új épületnél a járdamagasságot akként, hogy az a majdan készitendő kövezet és egyöntetű járdaburkolatnak megfelelően s hogy ezek létesítése esetén elő ne fordulhasson az, hogy a háznál leásás vagy feltöltés ne történjék s ebből kifolyólag a háztulajdonos a vízlevezetés szempontjából már szabályozott udvarát és talán költségesebb burkolattal ellátott kapubejáratát is átalakítani ne kénytelenitessék?

Pedig ha valaki városban épít házat, joggal elvárhatja, hogy neki már az építkezéskor nemcsak a pontos építési vonal, hanem a végleges magasság is kitűzessék.

Már ebből a szempontból is a város mérnöki hivatalának áll elsősorban érdekében és kötelességében a város szabályozási tervének és lejtmérezésének elkészítését indítványozni, a legnagyobb kitartással sürgetni s mindaddig nem nyugodni, míg az évről évre meg-megújuló, újabb és újabb adatokkal támogatott küzdelmét siker nem koronázza.

Feltételezem, hogy ez így is van s hogy az eredmény eddig még nincs meg, az bizonyára csak annak tulajdonítható, hogy eddigéle még nem sikerült a törvényhatósági bizottságot eléggé hathatós érvekkel a szóban forgó ügy fontosságáról és halaszthatlan sürgősségéről meggyőzni.

Pedig nem egy városban szomorú tapasztalatokat szerezhetek, talán éppen az alapvető munkálatokat ellenző háztulajdonosok is arról, hogy mily végzetes dolog az, ha a szabályozási terv idejekorán el nem készül s a városépítés nem ennek alapján halad.

Amidőn a szegedi nagy árviz után az ujjonnan készitett szabályozási terv alapján a város rekonstrukciója megkezdett, nem egy háztulajdonos ébredt arra, hogy nemrég épített földszintes házat, amelyet talán az árviz megkímélt a rombadőléstől, az ablakokig betöltötték, vagy hogy emeletes házat félelemre degradáltak a szabályozás folytán.

Nem következhetik-e be nálunk is ily ébredés árvíz nélkül is? Mondjuk csak azt, a mi nem lehetetlen, hogy a törvényhozás kimondja, talán állami segély adásával, minden nagyobb városra, vagy azoknak legalább azon részeire, amelyek erre már megértek, a kötelező csatornázást, nem fogja-e ez maga után vonni az illelő város, vagy városrész nagyobb mérvű szabályozását?

De azt hiszem, állami kényszer nélkül is, már némsokára oda jutunk, hogy a csatornázási kérdés elől többé kitérni már nem lesz lehetséges.

Belvárosunk már annyira kiépült s a lakosság e részen a beépített területhez képest már oly sűrű, hogy legalább ezen városrész csatornázása, már közegészségügyi szempontból is, többé sokáig el nem odázható.

Még egy fontos ok teszi égetővé a csatornázási ügy mielőbbi rendezését.

Ugyanis a város belterületének legnagyobb részéről a Széchényi István körut és bajai-ut metszésénél kiinduló, a körutakon végig haladó és az apatini-ut közelében a Ferenc-csatornába torkoló vízvezető főárok van hivatalva a csapadék vizek levezetésére.

Ez a részben nyitott, részben boltozott főárok pedig úgy a vízlevezetés szempontjából, mint közegészségügyi tekintetből meg nem felel.

Nem megfelelő pedig a vízlevezetés szempontjából azért, mivel részben nyitott, részben boltozva van, keresztiszelvénye tehát nagyon változó s amelletts helyett, hogy folyton növekednek, a betorkolás felé mindinkább szaporodó víztömegnek megfelelőleg, az apatini-ut külső részén még összeszűkül, esése csekély és nem rendszeres, aminthogy burkolatlan részén nem is lehet az, ennek következtében a víz elegendő gyorsan le nem folytathván, az árok rövid idő alatt és nagy mértékben beiszaposodik.

Tisztítása a lehető legprimitívebb és évenként egy-két héten át állandó bosszúsága a lakosságnak.

Ki ne érezte volna még, amidőn az őszi tavaszi levegőt illatosítja a legszebb sétányaink mentén a zöldelő pázsitra kihányt piszkos iszap?

S ki tudná a burkolatlan medrű árkokat akként tisztítani, hogy fenekének rendszeres esése megmaradjon, illetve, hogy a tisztítás által az esési viszonyok javittassanak?

Tapasztalhatjuk évről-évre, hogy a vízlevezető főárok nem képesek többé feladatának megfelelni, minek következtében a legkisebb záporosó alkalmával egyes utcák, nagyobb és hosszabb záporoknál pedig ugyszólván egész városrészek viz alá kerülnek. Nézzük csak a Cservenka és különösen a Bánát külváros alacsonyabb részeit, ahonnan a víz nemcsak hogy el nem folyhat, hanem nagyobb záporosók alkalmával még a színültig megtelt főárokból oda folyó vizet is befogadni kénytelen.

Ezen mély részokről azután a vizet levezetni nincs mód, az ott elposványosodik a kacsák és libák nagy öröme, de a közbiztonság és közegészségnek még nagyobb hátrányára.

De nagyon természetes is, hogy ez a százados főárok többé nem lehet kielégítő a csapadék vizek levezetésére és hogy ez az állapot évről-évre rosszabbodni fog.

Az utcák és udvarok fokozatos kiburkolása folytán esőzések alkalmával mindinkább kevesebb lesz a beszívargó és elpárolgó víz és a fennmaradt víz annál hirtelenebben és

nagyobb tömegben folyik össze a főárokbá. Hozzájárul az elárasztáshoz a főárok fokozatos beboltozása is, mivel ennek következtében befogadó képessége csökken.

Ezt a beboltozást különben sem lehet valami szerencsés megoldásnak tartani. Esőzések alkalmával a csapadékokkal sok szeméthulladék és rothadásra alkalmas anyag kerül a főárokbá, melyek a csekély és rendszertelen esés következtében még a kiburkolt árok-részekből sem távoznak el egykönnyen és teljesen, ha pedig a burkolatlan részre jutnak, ott éppen megakadnak.

Az ily szerves anyagok azután úgy a boltozott, mint a nyitott árok-részben egyaránt lassu bomlásnak indulnak, azon különbséggel mégis, hogy a nyitott árokban a nap melegének és fényének, valamint a levegőnek behatása alatt a felbomlás sokkal gyorsabb és tökéletesebb, mint a boltozattal fedett árokban.

Az ily boltozott árok-részek tulajdonképpen nem is tekinthetők másnak, mint hosszú pöcegödöröknek, amelyekben vigan fejlődik mindenféle bacillus.

Ne higgyük azt, hogy a beboltozás által az árok bűzét megszüntetjük, mert ez csak úgy, sőt fokozott mértékben megvan a fedett árokban is, annál is inkább, mivel azok jelenlegi állapotuk mellett még a legnagyobb esőzések alkalmával sem öblíthetők ki rendezetlen fenékviszonyaik folytán.

A bűzös gázok lassankint összegyülekeznek, felhalmozódnak és kedvező széláramlat segítségével a legközelebbi nyíláson nagy hatással törnek elő. A bűzt tehát a beboltozással egyáltalában el nem nyomtuk, sem nem kisebbitettük, hanem alkalmat adtunk megnövekedésére és egyes helyeken koncentrált állapotban való előtörésére.

Az itt elmondottak érvényesek a többi apróbb vízlevezető árkokra is.

Láttuk tehát, hogy a jelenlegi vízlevezetés a csapadék vizek eltávolítása szempontjából is elégtelen és meg nem felel, a házi szenny- és piszkovizek eltávolításáról pedig gondoskodva egyáltalában nincsen.

Eunek tulajdonítható azután, hogy a város egész belterületén, különösen pedig a sűrűbben lakott apróbb telkeknél a talaj annyira megfertőzött van, hogy egészséges vizet kapni egyáltalában nem lehet, s az udvarok talajának bűzös kigőzölgése főleg nyári időben ártalmassá teszi a levegőt.

E bajokon segíteni csak rendszeres csatornázással lehet.

Beható tanulmányozás és a helyi viszonyoknak alapos mérlegelése alapján lesz azután eldöntendő, hogy az ismert csatornázó módszerek melyike felel meg nálunk leginkább.

Tény azonban, hogy megfelelő csatornázás csakis vízvezetékekkel együttesen létesíthető, alkalmaztassék akár az elkülönítő, akár az usztató rendszerek bármelyike.

Vízvezeték létesítése hygieniai szempontok mellett, még köztisztasági szempontokból is fontos. Az utcák burkolatának nyári öntözése csakis vízvezeték mellett lehetséges.

Noha nálunk vízvezeték létesítésére a viszonyok nem a legkedvezőbbek, azért ennek a kérdésnek megoldása is lehetséges. E tekintetben is több megoldás kínálkozik. A Duna vize nincsen annyira távol városunktól, hogy szűrőtelep létesítése mellett annak esetleges létesítése kizártnak lenne mondható, még a költségek szempontjából sem.

De ha ez irányban akár pénzügyi, akár

technikai nehézségek mutatkoznak, még mindig megmaradna az a mód, hogy németországi városok mintájára artézi kutak csoportozatának megfelelő összekapcsolásával létesíttessék a vízvezeték.

A szenny vizeket is levezető csatornázás, valamint a vízvezeték azonkívül korántsem mondhatók inproductív befektetéseknek.

Mint más városokban, talán nálunk is amortizálni lehetne úgy a csatornázási, mint a vízvezetési költségek egy részét, és pedig úgy a befektetés, mint a fentartásnál felmerülő kiadásokat is tekintetbe véve, a csatornázás és vízvezetékekkel ellátott utcák háztulajdonosai és lakói által fizetendő s a lakók lélekszáma alapján megállapítandó csatornázási és vízvezetési díjakból.

A háztulajdonosoknak és lakóknak most is költségbe kerül úgy a házi szennyvizeknek és fockáliáknak eltávolítása, mint a vízbeszerzés. Joggal lehet tehát feltételezni, hogy az esetben, ha e kérdések csatornázás és vízvezeték létesítése által jobban és tökéletesebben oldatnak meg, úgy a bérházak tulajdonosaitól, mint a lakásbérletől a nyújtott tisztaság és kényelem fejében némi áldozat elvárható.

Pénzügyi szempontból a létesített villamos telep is közelebb hozta a csatornázás és vízvezeték megvalósítását.

Nem képezheti ugyanis vita tárgyát az, hogy a főgyűjtő csatornában összegyülemlő csapadék és szennyvizek városunk fekvése mellett csakis mechanikai úton távolíthatók el, s azokat megfelelő recipiens hiányában öntözésre kellene felhasználni. Vízvezeték létesítése esetén is motorikus erőre van szükségünk, amely a szűrt vizet, a vízvezetési hálózat táplálására hivatott s a viszonyoknak megfelelő magasságu víztoronyban elhelyezett reservoírba emelné.

A villamvilágítási telep oly méretekben épített, hogy hosszú időn át még az éjjeli órákban is elegendő energia állana rendelkezésre úgy a csatornázás, mint a vízvezeték céljait szolgáló szivattyu berendezések részére, azonkívül az egész nappali idő alatt is lehetne a szivattyuzást végeztetni, anélkül mégis, hogy a szivattyutelepen külön teljes kazán és gépezeti berendezést létesíteni s az ezzel járó nagyobb személyzetet alkalmazni kellene.

Azonkívül ily nagyobb és állandó üzemben levő szivattyutelepek létesítése által egyszerűbben meg lenne oldva az éjjel nappali villamos üzem kérdése is, ami a kisipar fellendülése szempontjából lenne igen nagy horderejű.

Véleményem szerint az öntözésre is lenne kiválóan alkalmas közterületünk, hogy más ne említsek, ott van a város tulajdonát képező szöntai és sztapári járásföld, amelyek bármelyike úgy a Ferenc-csatornához, mint a városhoz való közelségénél fogva öntözendő területnek igen alkalmas lenne.

Az öntözés által megtisztított viznek a Ferenc-csatornába való levezetése bizonyára keresztülvihető.

Hogy az így öntözött területek az ediginél jóval nagyobb hasznóbért hoznának, az nyilvánvaló abból, hogy e területek kerti vetemények termelésére használhatók, s hogy a bőséges trágyázás által a terméshozam nagyban emelkedik.

Az is kétségtelen, hogy a csatornázás és vízvezeték létesítése egészségügyi szempontokból is kiválóan fontos.

Mert igaz ugyan, hogy a város artézi

kutak létesítése által most is gondoskodik egészséges és tiszta ivóvizről, de egyrészt a város lakosságának számához mérten s a kutak vízmennyiségéhez képest ez a víz nem elegendő s nem lesz elegendő akkor sem, ha minden városrész megkapja a maga artézi kutját, másrészt ez a tiszta víz is sokat veszít értékéből, ha tekintetbe vesszük, hogy a fogyasztók a vizet vagy vízfordó kocsikból szerzik be, vagy családtagjaik és cselédjeik által legtöbbször nyitott edényben hordatják.

Ezek a vízeshordók ugyanis a legéberebb hatósági felügyelet mellett sem tarthatók oly tisztán, hogy az azokból nyert vizet a közvetlenül a kutból folyó vízzel teljesen egyenértékűnek lehetne állítani.

Könnyű belátni, hogy a nyitott edényekben cselédek vagy más által hozott víz utközben mennyi pornak és tisztátalanságnak van kitéve, és nem ellenőrizhető az sem, hogy a vizet hordó cseléd, az artézi kut körül a hosszú várakozást megúlván, nem a kevésbé tiszta gyűjtőmedencéből hozza-e egyszer-mászor az ivóvizet.

A vízvezetéknel azonban mindenki lakásában kapja a tiszta vizet, s így akár főzéshez, akár ivóvízül mindig közvetlenül szerezhető be a víz.

A csatornázás közegészségi szempontból fontos már azért is, hogy az udvarok tisztában lesznek tarthatók, a talaj pedig nem lesz agyonfertőzve, amint ez jelenleg van.

Kétségtelen, hogy a csatornázás és vízvezeték létesítése nemcsak egészségügyi szempontokból kiváló fontosságú, de ép a város közegészségügyi viszonyainak megjavulásából folyólag a város fejlődése és gazdasági izmosodása szempontjából is előnyös hatású lenne.

A halandóság esekélyebb lesz, a népesség szaporodik, s erős a hitem, hogy a tárgyalat közművek létesítése esetén városunk oly kellemes tartózkodási helylyé lesz, hogy sok vidéki fogja állandó lakóhelyül választani, sőt az állam sem fog kitérhetni az elől, hogy valamely új közzintézet felállításánál, a tavaszi és nyári időben üdülőhely számbamenő, a befásítások és diszkertjei tekintetében messze vidéken páratlan Zombor városát mellőzze.

Sajnosan tapasztaljuk, hogy iparunk és kereskedelmünk pang, nem lehet nagyobb feladata a városnak, mint ezeknek fejlesztése, gazdasági életünknek felvirágoztatása csakis ezeknek előmozdításával lehetséges.

Ha a város csatornázva és vízvezetékkel ellátva lesz, a népesség szaporodik, az idegen forgalom növekedik, új közzintézmények létesülnek, és az ipar és kereskedelem ezek által fejlődésnek fog indulni.

Az itt elmondottakat azért tartottam idő szerűnek és szükségesnek most ismertetni, mivel szőnyegen fekszik a város főbb közlekedési vonalain, a szükség kövezetnek nevezhető, hasított kövezet és a rosszul megválasztott, sok pénzbe került, de hamar tönkrement szobi kockakövezet helyett más jobb minőségű és tartósabb burkolat létesítése.

Ez a kérdés kezd már égetővé is válni, kockakövezetünk legnagyobb része a végső pusztulás állapotában van, ennek következtében legfőbb közlekedési utaink burkolata is lesüllyedt a hasított kövezetek kétes értékű niveaujára, sőt a legfontosabb utvonalon, a vasuti indóházat a város szívével összekötő uton, még pedig a vaspálya és bajai uton, bajai utcán, Szt. György és Szt. Háromság téren, Kossuth Lajos, Gromon és Trefort utcákon, még azon alul is szállt.

Ezek az utak a foltozási rendszer többé nem segít, itt gyökeres eljárás szükséges.

Ámde az elmondottak után nem tartom szükségesnek tovább indokolni, hogy város szabályozási és lejtmezési tervek, valamint csatornázás nélkül nagyszabású és nagy terjedelmű, jó minőségű burkolat javasolása és annak elkészítéséhez való hozzájárulás nem csak gazdasági, de technikai szempontokból is valóságos bűn lenne.

Ne késlekedjünk tehát tovább, tegyük le egyelőre az erőnket, sokféle forgácsoló mindenféle tervezetéről, amelyek rendszerint ugyanis a tervezetés stádiumában maradnak, programunk egyelőre egyetlen egy pontból álljon, a mely azonban minden másnál jelentőségesebb. Vegyük kezünkbe teljes lelkesedéssel a csatornázás ügyét, gyűjtsük egy táborba a velünk egyetértőket, győzzük meg a kételkedőket, s ne nyugodjunk addig, míg a szűk látókörön felül nem emelkedve, a csatornázás megvalósításával a város életében egy új korszak küszöbére nem lépünk.

Nem.

A tűzoltótestület Flórián-ünnepé.

Mint már jeleztük, a zombori önkéntes tűzoltótestület szokásos Flórián napját az idén kettős ünnepeléssel ünnepelte meg. Ez alkalommal leplezte le Bittermann Nándornak, a testület 33 éven át volt pénztárosának és tiszteletbeli parancsnokának arcképét.

Május 4-én, pénteken reggel 9 órakor ünnepi mise volt a plébániatemplomban, melyre az őrtanyán összegyűlt tűzoltóság teljes díszben vonult föl. Mise után a tűzoltók védő szentjének, Flóriánnak szobrához vonult a testület, hol a szokásos fogadalom megújítás történt.

Délután 4 órakor a városháza nagytermében díszgyűlés keretében folyt le az arckép leleplezés. A nagytermet egészen megtöltötte az ünnepelő közönség. A tűzoltók teljes díszben voltak jelen. Az ünnepelésben részt vettek Fernbach Károly főispán, Hauke Imre polgármester, a város tisztikara s hölgyek is nagy számmal. A díszgyűlést Szigeti István alparancsnok nyitotta meg, s egy 5 tagú küldött ség ment az ünnepeltért. Bittermann Nándort a terembe léptekor zajos éljenzés fogadta, majd a bajtársak nevében Szigeti alparancsnok melegen üdvözölte. Buday Gergely testületi lelkész hatásos ünnepi beszéde alatt az arcképről lehullott a lepel.

Buday Gergely ünnepi beszéde.

Tisztelt ünnepelő közönség!

Tűzoltó bajtársaim megtisztelő bizalmából nekem jutott a szerencse, hogy mai kettős ünnepélyünkön a szíves hallgatóság becses figyelmét néhány percre igénybe vegyem.

Az ünnepély első része ma délelőtt folyt le a tüzek és vizek Urának hajlékában, hol védőszentünknek ünnepét megültük.

Az ünnepély második s főrésze, melyet most tartunk, a zombori tűzoltótestület történetében örök időkre maradandó emléket fog hagyni. A zombori tűzoltótestület, mely már 1872 óta áll fenn, becsülettel megállotta helyét és teljesíti a legszebb feladatot, melyet maga elé tűzött. Védelmezi embertársait a leg hatalmasabb elem ellen, mely a legcsodálatosabb elemje az Alkotónak.

Csodálatos az Istennek a hatalma, melyet az elemekbe helyezett el és mégis az ember elfogultságában sokszor Isten ellen tör, meg akarja érteni a nagy mindenséget s megfedelkezik arról, hogy ő csak egy porszem s hogy elég az Urnak csak annyi, hogy megnyissa a föld gyomrát, hogy a földből előtörő lángok világárokat emésszenek el.

Kell-e szebb hivatás, mint vállalkozni arra,

hogy az ember a bős elem ellen védelmezi felebarátját és annak vagyonát? Ilyen hivatást, ilyen életcélt a pogánykor nem ismert. Ilyen hivatásnak hosszú éveken keresztül állani nagy emberszeretetre vall. Önzetlenül szolgálja ezt a magas eszmét csak azt tudja, ki nem azt nézi, hogy mi előny származik belőle, hanem azt, hogy miképpen mozdíthatja elő és biztosíthatja embertársa jólétét.

Valóban a mi sivár világunkban sokszor megtörténik, hogy a csendesen működő embert alig veszik észre, pedig rendszerint való dolog, hogy a csendes visszavonultan működő ember többet használ annak az eszmének, melynek szolgálatában áll, mint az, ki érdemeit nagy dobszóval hirdeti és uton, utfélen ünnepeltetését kiveszi.

Az igazi érdem nem maradhat elrejtve. Egy időre el lehet ugyan nyomni, de előtör előbb vagy utóbb és elfoglalja az őt megillető dicsőséget.

A zombori önkéntes tűzoltótestületnek van egy tagja, ki nem kereste a kitértetést, ki nem kereste az elismerést, hanem munkálkodott önzetlenül és szakadatlanul, hogy testületünk felvirágzását minél inkább előmozdítsa.

Szeretett bajtársak! Ma nagyon könnyű feladatot bíztak reám és szerfelett megtisztelő, mert egy oly bajtársunkról kell megemlékezniem. Kinek érdemei eltörölhetetlen betűkkel vannak bevésve testületünk történetébe. De másrészt meg azt mondom, hogy nehéz e feladat, mert szemtől szembe kell érdemeit felsorolnom, amivel neki kellemetlen érzést okozok, mert ismerem nagy szerénységét.

De jelen esetben félre kell tenni minden érzékenykedést, az érdemet fel kell tüntetni, hadd szolgáljon buzdításul, hadd lássák, hogyan kell a közérdeket szolgálni.

A zombori önkéntes tűzoltótestület 1872 óta áll fenn. S most kérdem tőletek, hogy kinek az érdeme, hogy fennáll? Hármán voltak, kik a zombori önkéntes tűzoltótestület megalakításában résztvettek. Az egyik szeretett főparancsnokunk Ozedler János, a második b. e. Középesi János és a harmadik Bittermann Nándor. Bajtársunk a megalakítás nagy munkájában oroszlánrészt vett ki magának.

A megalapítás után nem vonult vissza, hanem mint pénztárnok működött és pedig 33 évig s ezt ünnepeljük ma. Egy önkéntes intézménynél, hol sem anyagi, sem erkölcsi haszon nem kínálkozik, becsületesen és hűségesen kitartani oly érdem, melyet még a rossz akarat sem vitathat el.

Szeretett bajtársunk minden erejéből arra törekedett, hogy intézményünknek fejlesztését és tökéletesítését előmozdítsa, nem egyszer utbaigazító, felvilágosító tanácssal szolgált. Nem egyszer megtörtént, hogy a csüggedőket új munkásságra lelkesítette; nem egyszer megtörtént, hogy a békétlenkedőket megnyugtatta.

Jó szívét bajtársai iránt kimutatta azzal is, hogy testületünknek 400 korona alapítványt tett le a megsérült tűzoltók javára.

Bajtársunk munkásságát és érdemeit nemcsak mi, bajtársai ismertük el, hanem elismerte városunk közönsége is, mert már 20 év óta bizalmával megtisztelti és beküldi a törvényhatóságba.

Bajtársunk egy kiváló helyi pénzzintézetnek hosszú évek óta aligazgatója volt s most már évek óta igazgatója.

Bajtársunk érdemét legutóbb elismerte maga a legelső magyar ember is, midőn kitüntetéssel felruházta.

Szeretett bajtársaim! Nem akarom a mi bajtársunk érdemeit tovább kutatni, pedig sokat találhatnék, mert egy oly aranybányában vagyok bányász, hol minél mélyebbre ásnék, annál több aranyat találnék.

Testületünk igen helyesen arra gondolt, hogy szavak elröptülnek, a példa pedig vonz. Maradandó emléket akart állítani, hogy az utódok látva jószágos arcát, hasonló cselekedetre buzdíttassanak. Megfestette arcképét, felállítatja az őrtanyán, hogy szelleme, lelke örökjön azon intézmény felett, melyet ő annyira szeret.

S most levonom a leplet a képről, hogy lássuk bajtársunk képét, hogy mindannyian kitejazzuk elismerésünket az igazi érdem iránt.

Szeretett bajtársunk! Ezt megtettük, ez kötelességünk volt. Adja a Mindenható, hogy intézményünket felvirágoztatni böles tanácsaidal még igen sokáig segítsed.

Most pedig, azt mondom, éljen a mi derék, önzetlen öreg pénztárosunk!!

A zajos éljenzés után, mely a népszerű szónoknak s az ünnepeltnek egyaránt szólt, Bittermann Nándor meghatottan mondott köszönetet a bajtársaknak s a közönségnek a megtiszteltetésért, s ígerte, hogy a tűzoltóság-nak továbbra is lelkes barátja marad.

Este 8 órakor a Szemes-féle vendéglőben több mint száz terítékű társasvacsora volt, melyen igen sok lelkes pohárköszöntő hangzott el.

H i r e k.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök Devis Ferenc Miklós bajai adóhivatali gyakornokot a devocseri adóhivatalhoz ideiglenes minőségben adótitkárrá nevezte ki.

Hírek az egyházmegyéből. Vojnits Dezső újmisé Vaskutra, Piukovits Ferenc Vaskutról Heregyszántóra, Raich Balázs Heregyszántóról Szabadkára a Sz.-Teréz plébániára kápláni minőségben áthelyeztettek.

Miniszteri biztosok. A zombori felső kereskedelmi iskolánál a június 1-én kezdődő érettségi vizsgálaton a vallás- és közokt. miniszter biztosa dr. Schack Béla, a felső kereskedelmi iskolák kir. főigazgatója lesz. Az újvidéki felső keresk. iskola érettségi vizsgálatának vezetésével pedig dr. Koch Ferenc, budapesti rendk. egyetemi tanárt bízta meg a miniszter.

Májusi ájtatosságok. Mária hónapja, a poétikus, bájos május hónap a múlt héten beköszöntött. A természet pompája, a virágillattól, madárdaltól terhes levegő szelid, boldog érzésekbe ringatják a fogékony szíveket. A természet tavaszi pompája erős hatással van a szívre, lélekre s ilyenkor derül ki, hogy az ember természetimádó. A tavaszi hullámzásban fakadt szelid érzések tömegesen vonják az embereket a templomba. Innen a májusi ájtatosságoknak, a Mária tiszteletére tartott esti vecsernyéknek nagy látogatottsága Szivreható, mély áhitat jellemzi ezeket a májusi ájtatosságokat, melyekben a lélek belemerül a legszentebb elmélkedésekbe.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1906. évi május hó 9-én délelőtt 10 órakor a város háza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Belügyminiszteri intézkedési borsódi és katymári Latinovits Pál úrnak főispáni állásától történt felmentése tárgyában; ezzel kapcsolatban mostnevezettnek bucsuzó levele. 2. A m. kir. belügyminiszter intézkedése, mellyel értesít, hogy Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város főispánjává apatini Fernbach Károly volt országgyűlési képviselő ur neveztetett ki és ebből kifolyólag a főispán ünnepélyes beiktatása végett teendő intézkedések iránt. 3. Wekerle Sándor m. kir. miniszterelnök leirata, melyben ugy a maga, mint miniszter társainak kinevezését közli; ezzel kapcsolatban Mérő Ignác és társai városi bizottsági tagok indítványa az új kormány üdvözlése iránt. 4. Kossuth Ferenc m. kir. kereskedelemügyi miniszter értesítése kinevezetéséről. 5. Jekelfalusi Lajos honvédelmi miniszter értesítése kinevezetéséről. 6. Darányi Ignác m. kir. földművelésügyi miniszter értesítése kinevezetéséről. 7. Mérő Ignác és társai városi bizottsági tagok indítványa gróf Andrássy Gyula m. kir. belügyminiszternek a város diszpolgárává való megválasztása iránt. 8. Mérő Ignác és társai városi bizottsági tagok indítványa gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek a város diszpolgárává való megválasztása iránt. 9. Mérő Ignác és társai városi bizottsági tagok indítványa gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszternek a város diszpolgárává való megválasztása iránt. 10. Mérő Ignác és társai városi bizottsági tagok indítványa gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszternek a város diszpolgárává való megválasztása iránt. 11. A városi tanács jelentése a Gyalokay-féle alapítványi föld bérbeadása tárgyában.

Pályázat. A szabadkai kir. törvény-széknél irnoki állásra pályázat van hirdetve.

Halálozás. Keszner Ernő Zombor városának iparos és a zombori önkéntes tűzoltótestületnek sok éven át volt buzgó szer-tárosa f. hó 7-én este 8 órakor élte 91. évében elhunyt. Temetése e. hó 9-én délután 4 órakor leend.

A második vértanuszobor. Május 18-án lesz egy esztendője, hogy fennáll Zombor gyönyörű terén, a Szabadságtéren az első vértanuszobor, Schwejdel József ércszobra. Az idei május 27-én leleplezik le Nagybecskerekben a második vértanuszobrot, az aradi Golgotán vértanúhalált halt tizenhárom egy-kének, Torontálvármegye nagy fiának, — a legelső magyar honvédtábornok, majd altábornagy, magyar hadügyminiszter és országos főhadparancsnok: Kiss Ernőnek emlékszobrát. Üdvözlét az első vértanuszobor városából a második vértanuszobor városának! — A leleplezési ünnepélyek sorrendje: 1. A leleplezés előestéjén: Este 8 órakor toronyzene, kivilágítás. Este fél 9 órakor diszeloadás a városi színházban. Színház után ismerkedés a városi kaszinó termeiben. 2. A leleplezés napján: Reggel 8 órakor toronyzene. Délelőtt 9 órakor gyülekezés a Korona szálloda előtt és onnét felvonulás a szoborhoz. Délelőtt 10 órakor a leleplezés: a) ezt megnyitja a Szó-zattal a filharmonikusok egylete; b) Megnyitó beszéd, tartja Jankó Agoston, Torontálvármegye alispánja; c) Apotheosis (óda), szavalja Bán-laky Margit urhölggy; d) ünnepi beszéd, tartja dr. Várady Imre ügyvéd, Nagybecskerek város országgyűlési képviselője; e) ünnepi óda, írta és szavalja dr. Páger Imre kiejécsai róm. kath. lelkész; f) a szobor átadása, ömeltósága dr. Dellimanics Lajosné, a szoborbizottság el-nöknője által; g) a szobor átvétele, dr. Perisits Zoltán polgármester által; h) a szobor megkoszorúzása, ezután végül i) Himnusz, énekl-i a filharmonikusok vegyeskara. Délután 1 órakor társasbéd a kaszinóban.

A miniszterelnök Paripás községhez. Paripás községnek a kormányt üdvözlő táviratára dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a következő leiratot intézte: A m. kir. miniszterelnöktől 2313. szám M. E. I. A vezetésem alatt álló kormány megalakulása alkalmából hozzám intézett távirati üdvözlését s bizalmának megnyilatkozását hálás köszö-nettel fogadom. A kormány mindenkor a leg-nagyobb jóakarattal fogja felkarolni a közsé-geknek mint az állami igazgatás alapvető té-nyezőinek, anyagi és szellemi érdekeit, de viszont méltán elvárja, hogy minden egyes község közönsége s így a t. község is teljes erejével fogja elősegíteni kormányomnak — hatáskörét érintő — működését. Budapest, 1906. április hó 27-én. Dr. Wekerle Sándor.

Alapszabály jóváhagyás. A topolyai függetlenség és 48-as kör alapszabá-lyait a belügyminiszter jóváhagyta.

Dalárda. A polgári kaszinói dalárda értesíti tagjait, hogy a gyakorló órák meg-kezdődtek és az azokon való megjelenésre a dalárda elnöksége ez uton is felkéri az egyesület tagjait.

Hangverseny. A bajai m. kir. állami tanítóképző intézet 1906. évi május hó 12-én a Bárány-szálló termeiben részben az „Ifjusági önképzőkör“, részben az „Ifjusági segítőalap“ javára zártkörű tánevigalommal egybekötött hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány. Mozartnak „Titus“ című operájából. Előadja az ifjusági teljes (vonós és fuvós) zenekar. 2. Régi nótá. Magyar népdalok. Lányi Ernőtől. Enekl-i a dalkör. 3. Vonós négyes. Schuberttől. 29. mű a) Andante. b) Finale. Előadják Gutschn Dániel (I. hegedű), Horváth Dezső (II. hegedű), Brenninger Ede (brácsa), Geyer József (celló) t. 4. Szerenád. Dalkeringő. Sztójánovits Jenőtől. Bariton solo, ének, zenekar és zongorakísérettel. A magánzólamot énekl-i Günther Jakab IV. a) o. t. 5. Peer Gynt-Suite. Grieg-től. Zongorán előadják Geyer József IV. b) o. t., Moussong Tódor IV. b) o. t., Penninger László I. b) o. t. és Weigele Oszkár I. b) o. t. 6. A savoyard fu. Abrányi Emiltől. Szavalja Zombory Gyula II. o. t. 7. Óseink emléke. Huher Károlytól. Férfikar, zongorán kíséri Geyer József. A magánzólamot énekl-i Gutschn Dániel IV. b) o. t. 8. Rákóczy-induló. Előadja a teljes zenekar.

Kamarai közgyűlés. A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara 1906. évi május hó 10-én (csütörtökön) délután kettő órakor a kamarai székház termében teljes ülést tart, melyen több, vármegyénket érdeklő ügy is napirendre kerül.

Véres bosszu az apáért. Csak nem rég történt, hogy Felsőkabolon eddig még ismeretlen tettesek agyonverték Milyt Pált. Nem lehetett megállapítani azt sem, bosszu, vagy rablási vágy készítette-e a gyilkosokat véres tettük elkövetésére. A nyomozást a csendőrség buzgón folytatta ugyan, de eredményre nem vezetett. A nyomozás eredménytelenségében kezdtek belenyugodni a felső-kaboliak. A drámának vége van, mondogatták. A feltevés azonban nem bizonyult valósnak, mert mégis akadt folytatása a drámának. Újabb két áldozatot követelt magának a bosszu. Milyt Giga és Rada bosszút forraltak atyjuk gyilkosai ellen. Nésics Lázárra és Marinkov Györgyre gyanakodtak. Mikor Nésics és Marinkov a múlt héten hazafelé tartottak, a Milyt testvérek rájuk lestek, egy vastag eperfa mögé rejtőzve a sötétben. Nésics és Marinkov alig haladtak három lépésnyire a fától, a rájuk leső testvérek mindegyike két-két lövést küldött utánuk. Mind a négy lövés talált. A puska vágott ólommal volt megtöltve. Marinkov György a helyszínen szörnyet halt, Nésics Lázár pedig halálosan megsebesült, de még kihallgathatták. Kihallgatása folyamán azt vallotta, hogy a gyilkosokat Milyt Géza és Milyt Rada személyében felismerte. A gyilkossággal vádoltakat a csendőrség letartóztatta, de tagadják, hogy ők követték volna el az orgyilkosságot.

Barnumék Szegeden. A híres Barnum-cirkusz, melynek mindkét tulajdonosa meghalt már s most az utódok járnak vele világszerte s mely pár év előtt Zomborban is bemutatta világhírű mutatványait, közelebb megint fölveri kolosszális sátorát Szegeden és egy napon két előadást fog tartani. A városi tanács július negyedikére meg is adta a cirkusznak az engedélyt, hogy a löversenyteret játszassék. A cirkusz két holdnyi területet fog elfoglalni, amelyért a tulajdonosok 300 koronát fizetnek. A cirkusz be fog mutatni egy katonai harejátékot is, 400 lóval.

Bizony, bizony, akit március megkímél, azt elviszi április, enyeleg olyik beteg, ha megkönnyebbül. De még a veszedelmes április is bizonyosan eltelik, a nélkül hogy e baljóslatu, enyelgő közmondást beváltaná, ha a beteg idejében megbízható s biztos hatású szerhez folyamodik. Hogy Thierry gyógyszerész balzsama kiválóképen ilyen szer, bizonyítja az ezernyi eredeti hálálkodó levelet tartalmazó füzet, melyet Thierry gyógyszerész (Pregrada, Rohitsch mellett) kívánatra ingyen és bérmentve megküld mindenkinek. Minden beteg okvetlenül olvassa el a mai hirdetést: Thierry balzsama stb. és rendelje meg a balzsamot.

Vármegyei közgyűlés.

Több sürgős ügy elintézése rendkívüli közgyűlés összehívását tevén szükségessé, ezen Zomborban a vármegye székháza nagytermében 1906. évi május hó 11-én reggel 9 órakor megtartandó közgyűlésen a következő tárgyak fognak felvetetni:

1. Miniszterelnök leirata az összminiszterium kinevezése tárgyában.
2. Kereskedelmi miniszter leirata kinevezése tárgyában.
3. Földművelési miniszter leirata kinevezése tárgyában.
4. Honvédelmi miniszter leirata kinevezése tárgyában.
5. Belügyminiszteri intézkedés a képviselőválasztás alkalmával számítható fuvardíjakról szóló megyei módosított szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.
6. Belügyminiszter leirata Latinovits Pál Bács-Bodrog vármegye főispánjának ezen állásától saját kérelmére történt felmentése tárgyában.
7. Arvavármegye, Szepesvármegye, Mosonvármegye, Szabolcsvármegye, Kecskemét és

- Zombor az. kir. városok törvényhatóságainak hozott határozatai a nemzeti ellentállás, a képviselőház feloszlása, annak a törvényes időbeni egybehívása, a közadók beszedésének tárgyában.
8. Főispán ur átirata Mentényi Sándor szolgabírónak th. főszolgabíróvá történt kinevezetése tárgyában.
9. Alispáni előterjesztés a honvéd főreáliskolai és Ludovika Akadémiai együttes alapítványi két helynek betöltése tárgyában.
10. Alispáni előterjesztés az ebadó jövedelmének hovatfordítása iránt.
11. A központi választmány elnökének előterjesztése a képviselőválasztási elnökök utiköltségei és napidijai tárgyában.
12. Országos Magyar Gazdasági Egyesület megkeresése a m. kir. kormányhoz a kőborcigányügy rendezése tárgyában intézett feliratának támogatása tárgyában.
13. A XII. szüneti orvosi kurzus végrehajtó bizottságának átirata a kurzuson részt venni szándékozó orvosok anyagi támogatása iránt.
14. Magyar Gazdasztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének kérelme anyagi támogatás iránt.
15. A Zentai Gazdakör kérelme a rendezendő baromfi, zöldség és gyümölcskiállítás költségeihez való hozzájárulás iránt.
16. Sturez Gyula felebbezése Torzsa községnek adóhátralék ügyében hozott határozata ellen.
17. Szilágyi Palkó János felebbezése költözködési költségeinek megtagadása tárgyában Zenta városa által hozott határozat ellen.
18. Vracsarics Vladimir felebbezése segély iránti kérelme tárgyában Sajkásszentiván község által hozott határozat ellen.
19. Ötvös Lajos és társai felebbezése Péterréve községnek a legeltetési szabályok tárgyában hozott határozata ellen.
20. Klazsik Rókus felebbezése napidijai tárgyában Zenta városa által hozott határozat ellen.
21. Kékits Péter és társa felebbezése Obecse községnek a kiserét felfásítása tárgyában hozott határozata ellen.
22. Néhai Fernbach Lajos felebbezése a temerini uradalom fél pótadó kedvezménye tárgyában Temerin község által hozott határozat ellen.
23. Knezsevizh József felebbezése Dunagárdony községnek a Petkov-féle árvakövelés rendezése ügyében hozott határozata ellen.
24. Özv. Petrovác Ferencné felebbezése Ada községnek a nevezett által kért kegydíj ügyében hozott határozata ellen.
25. Nikolits Aurél felebbezése Bácsstóváros községnek köztemető létesítése ügyében hozott határozata ellen.
26. Müller Mihály és társai felebbezése Bezdán községnek az apaállatok tartási költségei tárgyában hozott határozata ellen.
27. Flamaun József felebbezése Omoravica községnek a végrehajtási díjak tárgyában hozott határozata ellen.
28. Nagel Gyula felebbezése Tataháza községnek a tűzoltószerek beszerzése tárgyában hozott határozata ellen.
29. Menyhárt Orbán felebbezése Zenta városnak a gymnasiumi helyettes tanári állásnak rendes tanári állássá átszervezése tárgyában hozott határozata ellen.
30. Szépliget községnek határozata a községi előjáróság tagjai ellen 36482/kg. 1904. sz. a. fegyelmi határozattal kimondott vagyoni felelősség elengedése és a megállapított kártérítési összeg elengedése tárgyában.
31. Oszivác község határozata a kisbírák fizetésének felemelése tárgyában.
32. Kishegyes község határozata a lovasrendőri állások beszüntetése tárgyában.
33. Bácsstóváros község határozata Popper Mór pótadóhátralékának leírása tárgyában.
34. Regőce község határozata Weber Márton és társai legelődíjának leírása tárgyában.
35. Zenta város határozata Mihájlovits Katalin községi adójának törlése tárgyában.
36. Mohol község határozata a legelőkezelők díjazása tárgyában.
37. Zenta város határozatai az újonnan építendő vashidhoz szükséges területek megszerzése tárgyában.
38. Zenta város határozatai az Eugen-szálló építése tárgyában.
39. Zenta város határozata dr. Lovász Andor ügyvéd megbízása tárgyában.
40. Mélykut határozata a fogyasztási adókezelők díjai tárgyában.
41. Mozsor határozata községi gyepföldek eladása tárgyában.
42. Bácsfeketehegy határozata a kisbírói fizetések felemelése tárgyában.
43. Zenta határozata Selmeckzi Antal tartozásának leírása tárgyában.
44. Vaskút határozata a jegyzőfuvar átlánya tárgyában.
45. Ujverbász határozata az állandó díjak fizetése tárgyában.
46. Újpalánka határozata az árvtári hiányok rendezése tárgyában.
47. Urszentiván határozata Raletics Vlada törleési engedélye tárgyában.
48. Sajkásszentiván határozata ingatlan csere tárgyában.
49. Magyarkanizsa határozata Ladóczki Sándor tanító fizetése tárgyában.
50. Sajkásszentiván határozata a pénztárnok és közgyám fizetése tárgyában.
51. Zenta határozata a kertészeti telepek bérlőiük szerződése tárgyában.
52. Bogyán határozata az adópénztárnok fizetése tárgyában.
53. Zenta határozata utcaterületek átengedése tárgyában.
54. Kiszács határozata a rendőrségi létszám leszállítása tárgyában.
55. Kisz cs határozata a kertész fizetésének emelése tárgyában.
56. Titel határozata a vágóhid építése tárgyában.
57. Zenta határozata Straub Ödön tartozásának leírása tárgyában.
58. Szenttamás határozata a községi orvosok javadalmazása tárgyában.
59. Torzsa határozata a pénztárnoki fizetés emelése tárgyában.
60. Újpalánka határozata a szegényházi lakások bérbeadása tárgyában.
61. Opalánka határozata egy kiségitő munkaerő alkalmazása tárgyában.
62. Nagybaracska határozata az utcák és terek szabályozása tárgyában.
63. Tisztaistvánfalva határozata a kisbírói létszám és fizetés tárgyában.
64. Mohol határozata az ármentesítő társulat községi adója tárgyában.
65. Mohol határozata Pollák Gyula és társai földhasznbéré tárgyában.
66. Mohol határozata a tanítói javadalmak megállapítása tárgyában.
67. Zenta határozata Sztojsits Dusan községi adója tárgyában.
68. Palánka határozata az előfogatosok felfogadása tárgyában.
69. Zenta határozata Olajos Istvánné kegydíja tárgyában.
70. Káty határozata a kézbesítői állás szervezése tárgyában.
71. Bajmok határozata a segédjegyző fizetése tárgyában.
72. Zenta határozata egy libalegeli ház hely eladása tárgyában.
73. Veprőd határozata a plébániai fuvarok megváltása tárgyában.
74. Titel határozata a képzési alap kölcsöne tárgyában.
75. Zenta határozata Kopasz Mihály tartozásának leírása tárgyában.
76. Titel határozata tanítók jutalmazása tárgyában.
77. Ujverbász határozata a postaépület terveinek költsége tárgyában.
78. Cservenka határozata a társulati óvoda segélyezése tárgyában.
79. Kölpény, Petróc, Mélykut és Bácsgyulafalva határozata a kisbírói fizetések felemelése tárgyában.
80. Bácsföldvár község határozata Szekulics Lyuba elleni perben megítélt összeg felelőssége tárgyában.
81. Begecs község határozata Vászits Jovannak átengedett ingatlan tárgyában.
82. Begecs község határozata a begecsi gör. kel. szerb egyházközségnek átengedett ingatlan tárgyában.
83. Szenttamás község határozata 768 kor. 06 fil. behajthatlan követelés törlése tárgyában.
84. Turja község határozata Stefanovits R. István jelzőlogilag bekebelezett tartozásának törlése tárgyában.
85. Ada község határozata a harmadik óvónői állás rendezésére tárgyában.
86. Szaich Lajos kiadó kérvénye nyugdíjaztatása iránt.
87. Mattyasovszky Emil kérvénye nevelési járulék iránt.
88. Cservenka község kérelme az 1906. évi költségvetési határozat módosítása iránt.
89. Kölpény község határozata behajthatlan követelések leírása tárgyában.
90. Obecse község határozata behajthatlan követeléseinek leírása tárgyában.
91. Sajkásszentiván határozata az 1905. évi költségvetési hiánynak a réti földek jövedelméből való fedezése tárgyában.
92. Dr. Ritter Gyula szolgabíró költözködési költsége.
93. Sajkásszentiván község határozata behajthatlan követelések leírása tárgyában.
94. Opalánka község határozata egy kiségitő alap létesítése tárgyában.
95. Zenta város határozata a mákosi hullámter parcelláinak újbóli bérbeadása s az ellen Fodor Illés felebbezése.
96. Küllöd határozata a dunai védőtöltési alap gyümölcsöztetése tárgyában.
97. Sztapár község határozata a községi tőkepenzek gyümölcsöztetése tárgyában.
98. Kunbajai behajthatlan községi követelések leírása.
99. Bácsalmás 1904., Sajkáslak 1905., Palánka 1905., Bácskeresztur 1906. évi, Martonos 1905. évi II-ik, Osóv 1905., Újpalánka 1905., Hódság 1906., Kiszács 1905. évi II-ik, Káty 1906., Csurog 1906. évi pótköltségvetései.
100. Sajkáslak 1906., Titel 1906. évi képzési és nevelési alap költségvetései.
101. Mohol 1897. évi szegény-alap, 1903. évi munkás segély-alap, 1901., 1902. évi munkás segély-alap, Ujverbász 1904/905. évi iparostanonc, Tündéres 1904. évi képzés és nevelési, Mohol 1902. évi népkönyvtár, Mohol 1902/903. évi szegény-alap, Mohol 1903. évi népkönyvtári, Dunagárdony 1906. évi képzés és nevelési alap számadása.
102. Péterréve 1904., Topolya 1902., Csoply 1898., Mohol 1895., Bácsgyulafalva 1904., Topolya 1901., Sztapár 1903., Ofutak 1903. Boróc 1904., Bácszentiván 1903., Overbász 1902., Kölpény 1904., Petróc 1904., Kiszács 1904. évi községi közpénztári számadásai.

Szerkesztői üzenetek.

Egy levél tudósítása. Véleményünk nem változott. A cikket, sajnáljuk, nem közölhetjük. A kéziratot — kivételesen — visszaküldjük.

NYILTÉR. *)

Értesítés.

Van szerencsénk tisztelt vevőinknek szives tudomására adni, hogy **sörkihordónk, Sztankovics József** **üzletünk szolgálatában többé nem áll**, ennél fogva sem pénz beszedésével, sem üres edények (palackok, hordók) összeszedésével többé megbízva nincs, valamint üzletek megkötésével sincs felhatalmazva.

Kiváló tisztelettel

Dreher Antal serfőzdéi r. t.
serraktára Zombor.

Marschan.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Elismert jó minőségek.

Felhívás.

Ne mulassza el senki a tavaszi
és nyári újdonságok
nagy alkalmi vételének
megtekintését

Beck Gábor Géza

női és férfi divatruházában, a „Gólyához”,
Zombor, főutca, az újtemplom mellett,
az újonnan nagyobbított és a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően berendezett üzletében

holnap és következő napokon
kivételesen áron:

Teljes női ruhaszövet 1:50-től felj.

Mosó és batisztok 14 krtól felj.

Divat delainek 33 krtól feljebb.

Divatselymek 99 krtól f.

Divatkelmek 27 krtól feljebb.

Bluz és pongyola.

Vászon és Schifon

Nap- és esőernyők 1:50-től felj.

Agy- és asztalterítők.

Női és férfi kész fehérneműek.

Nyakkendők 25 krtól f.

Alsószoknyák, kötények

Fej- és zsebkendők.

Női, férfi és gyermekharisnyák.

Szalag és bőrövek

Fűzők és szőnyeg.

Csipke- és szövetfüggönyök.

Ezen rendkívüli olcsó el-
árúsításra felhívja a cég a n. é.
vásárló közönség figyelmét.

Mintagyűjtemények helyben és vidékre nagy
választékban kívánatra ingyen s bérmentve.

Rendkívül előnyös vétel.

Zombor és környékének kizáró-
lagos elárúsítója.

**Olajfestékek, festőművészek-
nek tubusokban dr. Fr.
Schoenfeld és Tsa Düsseldorf
gyárából.**

**Legfinomabb olajfestékek tu-
busokban festő tanulóknak
skizzék és tanulmányok el-
készítésére.**

Gyorsan és keményre száradó szo-
bapadló fénymáz.

Borostyánkő olajfénymáz.

Linoleum és zománcfénymáz fes-
tékek.

Szobapadló kenőcsök legjobb minő-
ségű sárga, fehér és barna szí-
nekben.

Szobapadló szeszfénymázak.

Olajfestékek minden színben.

Nem létezik jobb, mint a borostyánkő
olajfénymáz, amely mint medvefej
van ellátva védjeggyel.

Kocsimázolóknak részére:

„Híntő“-fénymáz (legfinomabb angol),

„Schleif“-fénymáz,

„Kerék“-fénymáz,

„Allvány“-fénymáz,

valamint az összes anyagok és kellékek,
festékek, mázólok és fénymázolóknak részére
gyári áron kaphatók.

Szenzáció!

Szenzáció!

Aki akarja, hogy a kályhája szoba-
disszé váljon, az vegyen füst és szag-
mentes (törvényesen védett)

Vénus kályhafényt,

annak 5 perc alatt **kefélés nélkül**
bámulatot ragyogó kályhája lesz.

Kapható: *—6

Gergurov Dániel és Fia

vas-, szén- és festékkereskedésében
ZOMBORBAN, Kossuth Lajos- (16-) utca.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Bácskeresztur községben lévő gör.
kath. templom átalakítása és bővítése
28710 kor. 75 fl. összeggel engedélyez-
tetvén, ezen munkálatok vállalat útján
való biztosítását illetőleg Bácskeresztur
község gör. kath. egyháztanácsa **folyó
évi május hó 19-ik napjának
délelőtti 11 órájára** zárt ajánlati
versenyárgyalást hirdet.

A versenyezni szándékozók azzal
értesítetnek, hogy az ajánlatban kitün-
tetett vállalati összeg 5%-ának meg-
felelő biztosítéki összegnek Bácskeresztur
gör. kath. egyház pénztárába történt
elhelyezését igazoló nyugtával felszerelt
zárt öt pecsétetes ajánlatukat a jelzett
határideig Bácskeresztur gör. kath. egy-
háztanácsnál annál is inkább nyújtsák
be, mert a később érkezők vagy hiá-
nyos ajánlatok figyelmen kívül fognak
hagyatni.

Az építésre vonatkozó műszaki
művelet és tervek a fent nevezett egy-
házközség hivatalos helyiségében Bács-
kereszturon a hivatalos órák alatt meg-
tekinthetők, hol az ajánlati minta is ki-
fog szolgáltatni. 2—1
Bácskeresztur, 1906. május 4-én.

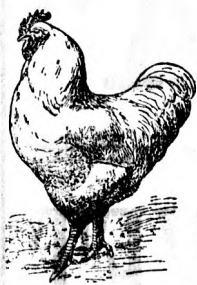
Labos András, **Hudák Gábor,**
gör. kath. plébános, gör. kath. egyháztanács
egyháztanácsi elnöke. világi elnöke.

Házeladás.

Zomborban, Kakas-utca
és Nemesmiliticsi-utca sarkán
(Darázs Márk vendéglőjével
szemben) levő **ház**, mely áll
3 szoba, 2 konyha és mellék-
helyiségekből, **szabad kézből eladó.**

Bővebbet az eladó:

Malenovits Péter
szücsmesternél, Ferenc-utca.

Kitüntetések:

Arad
Pozsony
Budapest
Lorvin
Veszprém
Nagybecskerek
Pancsova
Szatmár
Szófia
Bécs
Belgrád

Sárga Orpington tenyésztőjások.

Telivér fajtisza sárga Orpington tyukok tenyésztőjásai
kaphatók

REITTER OSZKÁR főkapitánynál
NAGYBECSKEREKEN.

Darabja 30 fillér.

Saját találmányu kipróbált rázásmentes csomagolás **ingyen.**

=== Törés teljesen kizárva. ===

Fajtisza **sárga Orpington kakasok és tyukok,**
valamint

angol emdeni libák

őszi szállításra előjegyezhetők.

Számos hazai és külföldi kiállításon I. rendű kitüntetések. Diszokle
velek, aranyérmek, diszlektárgyak.

6—6

Magyar állami

nagy aranyérem.

Hungária fürdő

(Zombor, Basa-utca 1. sz. a gimnázium főbejáratával szemben)

mindennap reggeli 5 óráig a nagyközönség rendelkezésére áll.

Urak részére mindennap délig, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére hétfőn, szerdán és pénteken délután 2 órától, diákok részére kedden délután.

Gőzfürdőjegy 1 kor.
Kádfürdőjegy 1 K 20 fill.
Diákjegy 40 fillér,
mely utóbbi csakis kedden d. u. vehető igénybe. *—24
Telefon a fürdőben.

ad 14/1906.

Árverési hirdelmény.

Alulírott bíróilag kinevezett zárgondnok ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnak 1905. Ö. 265/39. számú végzése folytán néhai Lóbl Vilmos volt ujsziváci lakos hagyatéki zárlati ügyében 6080 koronára becsült ingóságok, u. m.: 2 drb hizott bika és 33 drb hizott sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbírósnak 1905. Ö. 265/39. számú végzése folytán a bajsai határban a Lóbl-féle négyes pusztán, Ószivác határ-

szélen leendő eszközzésére **1906. évi május hó 12. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Ujszivác, 1906. április 27-én.
Eimann Károly,
zárgondnok.

Harkányi fürdő.

Kénes hévvizű gyógyfürdő, Baranyamegyében, a pécs—mohácsi vasutvonalon jövet Siklós-Vokányon száll ki az utas, honnét 30 percnyi távolságra éri a fürdőt. Pécsről 1 óra alatt juthatni el a harkányi kénfürdőbe, melynek vize sikeresen használható izom- és izületi csuznal, köszvényes bántalmaknál, gyomorhurutnál, bőrbajoknál, ango kórnaál, vérbajoknál masszage kurával kapcsolatban stb.

A gyógyépületben 60 szoba van, napi 2 kor. 80 fillérért. A községben 200 különféle lakás kapható.

Rendelő fürdőorvos: **dr. Heller József.**

A harkányi fürdő hazánk határain messze tulerjedő hírnévnek örvend, melyet forrása csodálatos gyógyiskereinek, valamint a megfelelő gyógyberendezésnek köszönhet.

Az angolkerti stilusban ültetett szép parkban van a fürdőintézet, mely a felső és alsó fürdőkéből áll. A felső fürdőben foglaltatik 24 magas, világos, tágas, jó szellőztetéssel ellátott fürdőszoba, 24 szép fehér márványkádál. Az alsóban 20 fürdőszoba van.

A fürdőidény alatt a legjobb zenekarok szórakoztatják a fürdő közönséget.

A siklós—vokányi állomás és Harkány közötti személyforgalmat társaskocsi járatok bonyolítják le.

3—3 **A fürdő-felügyelőség.**

Törvényesen védve. Minden utánzást és minden utánnyomást büntetnek. — **A törvény nemismerése nem mentesség.**

A bíró: Vádlott, ön csaknem összes és utolsó pénzét haszontalan módon teljesen értéktelen és hatástalan szerkekre pazarolta, jólehet önnek, mint csaknem mindenkinek, tudnia kellett, hogy **csakis Thierry balzsama és centifolium-kencőse** a leg-

megbízhatóbb, leghatásosabb, csalhatatlan gyógyító-szer minden esetben és ezt sok ezer köszönő-irat is bizonyítja.

A vádlott: Sajnos, többször rábeszéltettem magamat és a nekem ajánlott értéktelen és hatástalan szerkeket és hamisított balzsamokat megvásároltam, amit most nagyon sajnállok.

A bíró: A nem ismerés a törvény szerint nem igazolás és nem mentesség. Miért nem küldette el magának Thierry pregradai gyógyszerész sok ezer bizonyítvány-nyal ellátott brosuráját, amikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek megküldik?

A vádlott: Sajnos, erről nem voltam értesülve.

A bíró: Azzal a föltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni fogja, ezuttal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége iránt köteles gondoskodás áthágása alól. De továbbra is kerülje minden más értéktelen és hatástalan surrogátum és hamisítvány megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry balzsamát és centifolium-kencőset használja, mint amelyek az egyedül biztos, megbízható és meglepően ható szerek. Az egészség törvényét mindnyájunknak készségesen, pontosan követnünk kell és figyelmen kívül hagyását, akár tudatlanságból, akár hanyagságból, bizonyára súlyos büntetés éri, vagy betegség, vagy legalább a szervezet és az egészségi állapot meggyöngyölése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a betegség enyhítésére a legmegbízhatóbban Thierry balzsama és centifolium-kencőse szolgál és önnek nem kell tovább szenvednie, ha ezeket a nagyon olcsó szerkeket állandóan a házában és magánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balzsama páratlan szer köhögés, hurut, mellbaj, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitisz, tüdőbaj, májelfajulás, gyomorgöres, kólika, emésztési zavar, közönséges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.

Ára: 12 kis, vagy 6 ketős üveg, vagy egyetlen nagy különleges üveg pentázárral **5 K franko.**

Thierry centifolium-kencőse non plus ultra minden még oly régi seb, gyuladás, kisebesedett mell, mellkeményedés, orbánc, daganat, kelés, sérülés, karbunkulus, ujképződés, hólyag, a gyermekek kisebesedése stb. ellen.

Megpuhit és fájdalom nélkül kihuz a testbe hatolt minden idegen testet, minő az ólom, gáz, száka, homok stb. jokor alkalmazva, csaknem mindig megakadályozza a vérmérgesést és fölöslegessé teszi a fájdalmas műtetet is.

Ára **2 tégelynek franko 3 K 60.**

A sok ezer eredeti köszönőíráttal ellátott brosurát kívánatra mindenki megkapja ingyen és bérmentve. Szétküldi csak a pénz előleges beküldése után, vagy utánvétellel: 26—8

THIERRY A.
gyógyezersz.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Kapható Zomborban:

NÉMET városi gyógyszerháza

Szt. György-tér. Telefonszám 71.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

„FORTUNA“

VÁSÁROLJON SZERENCSE-

OSZTÁLYSORSJEGYET

Herczog Testvérek bankházában

Z O M B O R.

Egy egész 12 korona, egy fél 6 korona, egy negyed 3 korona, egy nyolcad 1-50 korona.